

RÜYALARIM ZİYAN OLMASIN

1990

Aziz Nesin 1915-1995

İÇİNDEKİLER

Bu Öykülerin Öyküsü
Rüyalarım Ziyân Olmasın
Herkesin Kendi Tırtılı Var
Kesik El Koleksiyonu
Tunus Gözlü Kız
Heryerde Yalnızlığım Var
Bir Eski Yaşam Maratoncusunun Sevi Molası
Her Gece Aynı Cinayet
Çok Güzel Şeyler Oldu...
Sırça Yüzük Kırıkları
Bana Boncuk Derdi
Bil Bakalım Ben Kimim
Ölüm Meleşim
Kendisine Yaşam Uyduran Kadın
Her İnsan Bir Düş Kırıklığıdır

Hakkında

Aziz Nesin tarafından yazılan “Rüyalarım Ziyân Olmasın” isimli öykü kitabı 1990 yılında yayınlanmıştır. Kitap on dört öyküden oluşmaktadır. “Bu Öykülerin Öyküsü” isimli yazısı ise öyküleri ve yaşam hakkındaki görüşleri ile ilgilidir. Yazar, bunca uzun yaşamasının sebebinin belki de bu öyküleri yazabilmek olduğunu söyleyerek kitabına başlamıştır. Kendini yazarak başkasının gizlerini, başkalarını yazarak kendi gizlerini ortaya koyduğunu belirtmektedir.

Yazar, akıcı ve sade bir dil kullanmaktadır. Yazarlığının ilk yıllarında yazdığı öyküler daha çok güldürürken düşündüren, toplumsal sorunlardan beslenen öykülerdir. Bu kitabı ise yazarlığının son yıllarındaki diğer kitaplar gibi daha dramatik, hüznü, insanın iç dünyasına ve varoluşuna odaklanan öykülerden oluşmaktadır. Mizahın yerini hüzn almıştır. Öykülerden ortak temalar hemen fark edilmektedir. Yaşlılık, ölüm, yalnızlık, aşk, travmalar, kimlik, hayal kırıklığı, umut öykülerde öne çıkan temalardır. Öykülerdeki karakterler günlük yaşamda sıklıkla karşılaşılacak, sıradan ama derin iç dünyalara ve sorgulamalara sahip kişilerdir. Bu karakterler geçmiş yaşamları ile yüzleşmekte, iç çatışmalar yaşamakta, yaşamı ve kendilerini sorgulamaktadırlar. Karakterlerin anlatımında psikolojik unsurlar söz konusudur. Travmalar, korkular, bastırılmış duygular ön plandadır. Rüyalar, hayaller, gerçekler iç içedir. Okuyucuyu felsefi bir bakış açısı ile okumaya, sorgulamaya yönlendirmektedir.

BU ÖYKÜLERİN ÖYKÜSÜ

Öykü

Yaşamın kıymeti hakkında Özsöz niteliğindeki bu yazıda yazar yaşlılıktan, öykülerinin nasıl ortaya çıktığından ve okuyucuların öyküleri hakkındaki düşüncelerinden bahsetmektedir. İnsanın gerçek dünya ile iç dünyası özdeşleşmişse ondan uzaklaştıkça onu daha iyi anladığını belirtir. İnsanın içinde yaşarken tam anlamı ile algılayamadığını ama ondan uzaklaştıkça, kaybettikçe değerini fark ettiğini anlatmaktadır. Ona göre yaşlılık, gittikçe uzaklaşılan dünyanın, yaşamın tadına daha iyi varmadır. İçilen suyun, öpülen sevgilinin coşkusunun, doğadaki yeşilin canlılığının güzelliğini daha da fark etmektir. Bu yüzden intihar edenlerin oranının gençlerde daha fazla olduğunu söyler.

Yazarların kaderi Bütün güzel öykülerin ve şiirlerin, tükenmiş sevilere cesetleri olduğunu belirtir. Yazarlar içinde bulundukları güzel dünyayı yaşamak için yaşamaz, yazmak için yaşamaktadırlar.

Sevmek, acı çekmek, yaşamak hep yazmak içindir ve bunun büyük bir acı olduğunu söyler. Artık yetmiş beş yaşındadır. Kendi dünyasından yavaş yavaş uzaklaşarak seyredebiliyordur. Okuyucuları, arkadaşları, sevgilileri öykülerinin kendi hayatından kesitler olduğunu sanabilmektedir. Yazar bu şekilde hissedilmesinden hoşnuttur. Gerçekçi yazabildiğini hissediyordur. Hiçbir öyküsünün kahramanı olmadığını ama her öyküsünün kahramanında kendisi de olduğunu belirtir.

Sevgililere adanan öyküler Okuyucularında kendini anlattığı öykülerin bin bir emek sonucu kendinden şimdi daha da uzaklaşmaya başlayan anılarından damıtılarak ortaya çıktığını söyler. Sevgilileri ile birlikteyken, mutluyken öyküleşmelerini hiç istememiştir. Ama hem sevinin hem yazarlığın yazgısının bütün sevdiklerinin öyküleşmesi olduğunu söyler. Şimdiye kadar ki öyküleşen bütün sevdiklerine ve öyküleşecek sevgililerine bu kitabı adadığını belirtir.

Temalar

Yaşam ve Yazmak Yazarın öykü kitabı hakkında yazdıkları kendi iç dünyası ve yazarlık hakkında görüşlerini kapsamaktadır. Artık yetmişli yaşlardadır ve hem dış dünyadan hem onunla özdeşleşen kendi iç dünyasından giderek uzaklaşmakta, yani ölüme yaklaşmaktadır. Bu yüzden öykülerini bu gözle yazabildiğini söyler. Hayat ondan uzaklaştıkça ve yazıya döktükçe değerini daha fazla göstermektedir. Yazarlar için yaşam yazmak için vardır, yazmak için bir araç gibidir.

RÜYALARIM ZİYAN OLMASIN

Öykü

Adam rüyasına devam eder Adam gördüğü rüyayı sevdiği kadına hitaben yazar. Rüyasında kadını görmüştür. Sonra uyanır. Kadını tekrar görmek için uyur. Bir kırılık yerdedir. Kalabalık bir ortamda tanımadığı insanlar vardır. Ama rüyada kadının ya da kendi ailesinden birileridir. Yemek yenilen bir ortam vardır. Adam rüyanın bir yerinde uyanır ve yeniden kadınla birlikte olmak için uyur. Bu sefer uyuması biraz daha zor olur. Adeta rüyaya kaldığı yerden devam ediyordur. Yine o kaldıkları yerde kır aşevindedirler. Yanlarında bir kadın arkadaşları daha vardır. Yemekten birden kalkarlar. Adam hesabı ödemek için ilgilenirken sevgilisi ev arkadaşı önden yürümeye başlarlar. Ödemek için bir türlü ilgili kişiye ulaşamaz. Sevgilisi de gittikçe uzaklaştığı için nasıl olsa hesabı sonra öderim diyerek hızla oradan çıkıyordur.

Sevdiği kadına yetişmeye çalışır Sevdiği kadın arkadaşı ile konuşa konuşa ilerlerken adam onlara yetişmeye çalışıyordur. Kadın giderek uzaklaşıyor ama gülüşü geldiği için adam takip etmekte zorlanmıyordur. Neden o geliyor mu diye bakmadıklarını düşünür. Sonra bir yokuş çıkmak zorunda kalır. Ama yokuşu çıkarken çok zorlanır. Kestirmeden önlerine çıkma fikri aklına gelir. İyi ki geliyor mu diyerek arkasına bakmadığını, böylece rezil olmadığını düşünmeye başlar. Birden ayağındaki ayakkabılar takunyaya dönüşür. Artık yürümesi daha zordur. Kadın giderek uzaklaşıyordur. Yokuş daha da dikleşir. Adam kan ter içinde uyanır. Ne olursa olsun kadına yetişmek için yeniden uyumaya çalışır. Bu sefer biraz zaman da olsa yine uyur ve kendini aynı yerde bulur.

Tekrar rüyaya dönemez Artık kadını göremiyor sadece kahkahalarını duyuyordur. Bayırdan çıkmaya çalışırken ayağı kayıyor ve yamaçtan aşağı kayar. Sonra bir bakar ki kadının önüne çıkmıştır. Kadın, onu aramıyordur. Yanlarında olduğunu düşündüğünü belirtir. Birden ayağındaki takunyalar kayak gibi karlar üstünde kaymaya başlar. Üstelik sadece aşağı değil yukarı doğru da kayıyordur. Artık önlerdedir. Kadın geriden geliyordur. Yanına geldiğinde birlikte konuşup güleceklerini düşünür. Yanlarında olmadığını, kestirmeden geldiğini belli etmeyecektir. Bu sırada adam yine uyanıyordur. Sonra bir türlü uyuyamıyordur.

Adamın düşünceleri Kendisinin eşi benzeri olmayan bir cimri olduğunu, rüyalarının bile ziyan olmaması için rüyalarını yazdığını söyler. Acılarını, yalnızlıklarını, pişmanlıklarını, çirkinlikleri, yanlışlarını kendisine sakladığını söyler. Tatlılarını, beğenilerini, doğrularını, inandıklarını, güzelliklerini, keyiflerin i, mutluluklarını ise kendilerinde olmayanlara vermek istediğini belirtir. Freud sağ olsaydı, onun rüyalarını analiz etseydi söyleyeceği şeyi bildiğini anlatır. “Sevi kavuşunca bozulan bir büyüdür. Bu yüzden yaşamı boyunca hiç kavuşmadan sevmeye yazgılıdır. Hep bir rüyayı yaşayacaksın, gerçek yaşam sanarak.” diyecek diye düşünür.

Temalar

Sevgi/Düş Yazar rüyasını anlatarak çıkarımda bulunmaktadır. Ona göre gördüğü rüyalar bir anlam ifade etmektedir. Rüyasında türlü aksiliklerle sürekli sevdiği kadına ulaşmaya çalışan, en sonunda tüm zorlukları aşip rahat bir duygu ile onu beklerken uyanmaktadır. Ona göre bu durum sevginin kavuşunca bozulan bir büyü olmasından kaynaklanmaktadır. Sevgi sürekli ulaşmaya çalışmak, çabalamak, peşinden koşmaktır. Kavuşamamanın verdiği duygular sevgiyi diri tutmaktadır.

HERKESİN KENDİ TIRTILI VAR

Öykü

Arayıştaki insan Yazar herkesin tırtılı olduğunu söyler. Ratsun Usta'ya seslenerek anlatacaklarını anlatır. Herkes bir gün onu bulma umudu taşıyordur ona göre. Kimi de ömrü boyunca bulamıyordu. Yanından geçip gittiğinde fark etmeyip bu fırsatı kaçırabileceğini de söyler. Her yaklaşıp kendi tırtılı bulduğunu diye sevinip, sonra düş kırıklığına da uğranabileceğini söyler.

Ratsun Usta'nın umudu Ratsun Usta yaşlandığını kabul etmemektedir. Bu yüzden tırtılını bulma umudu hiç tükenmeyecek gibidir. Kendisi umudundan önce tükenecektir. Adam, Ratsun Usta'ya seslenir. Yaşlılığı sevmese de iğrense de onun da yaşlı olduğunu söyler. Elbette tırtılını hiç bulamamış olması bundan sonra da bulmayacağı anlamına gelmediğini belirtir. Belki de onunla buluşmadan ölecektir. Ama onunla buluşmadan ölmesi onun olmadığı anlamına gelmiyordu. Herkesin kendi tırtılının yeryüzünde kesin olarak olduğunu söyler. Bu yeryüzünde herkesin kendisinin olacak ve kendisinin de onun olacağı şeyi arıyordu.

Ağaçtaki tırtıl Ratsun Usta'nın bir tırtıl karşısında yaşadığı duyguları izleme olanağı bulmuştur. Ratsun Usta o an on sekiz yaşındadır. Yazlıktadır. İki hafta orada kalacaklardır. Hava çok sıcaktır. Yan evin bahçesinde kadınlı erkekli bir grup güneşleniyor, tavla oynuyor, sıcaktan mayışmış şekilde vakit geçiriyor. Ratsun Usta eve doğru yürürken ağaç dalında bir tırtıl fark etmiştir. O ana kadar gördüğü en güzel tırtıldır. Orta parmak uzunluğunda kocaman bir tırtıldır. Renkleri göz alıcıdır. Ne kadar renk varsa tırtılın tüylerinin üzerinde gibidir. Renkler durmadan güneş ışığı ile değiştiğinden ne renk olduğu anlaşılmıyordu.

Tırtılın renkleri Ratsun Usta elbette daha önce tırtıl görmüştür ama böylesini ilk kez görüyordu. Tırtıl yürümek için devinim yaptıkça sedef mavisi tüyleri çelik mavisine, sonra cam göbeğine, sonra deniz mavisine ve turkuza, çini mavisine ve mora dönüyor, sonra lacivert oluyordu. Sonra parlak karaya dönüyordu. Bir yandan bakınca sarımsı, bir yandan bakınca kırmızıya dönüyordu. Benekleri yeşilin bütün tonlarını yansıtıyordu.

İnsanların ilgisizliği Ratsun Usta son zamanlara şöyle düşünüyordu. Üleştirmede sevi, güzellik, suç, mutluluk, günah var olmuyor gibidir. Yaşam üleşildiği zaman yaşamdır. Ağacın dalında gördüğü güzelliği üleşmezse anlamı olmayacak gibi hisseder. Bahçedeki kadınlı erkekli topluluğa seslenerek orada çok güzel bir şey olduğunu, çabuk gelip bakmalarını söyler. Tırtıl olduğunu söylemez. Daha önce böyle coşkulu bir paylaşım hiç yapmamıştır. Geldiklerinde gösterdiği yere bakarlar. Başkaları da merak edip toplanmıştır. Ama kimsede Ratsun Usta'daki gibi bir coşku ve sevinç yoktur. Onun bu tırtıl için onları çağırma anlamı verememiş gibi bakarlar. Ratsun Usta güzel değil mi diye sorar. Onlar da güzel bulmuştur ama umursamaz bir tavırları vardır ve onlar için bu güzellik ilginç değildir. Herkes dağılır.

Ratsun Usta'nın düş kırıklığı Ratsun Usta o gün düşündüklerinden sonra ömrü boyunca kendi eşsiz güzellikte tırtılını arayıp durmuştur. Kendi tırtılı ona geldiği zaman onu tanıyamamıştır. Kırk yaşındayken sıradan bir tırtılı kendi tırtılı sanmış, gerçekten onun olan tırtılın ona yaklaşmasına izin vermemiştir. Kendi tırtılı sandığı tırtılsa kozasından çıkınca korkunç bir düş kırıklığına sebep olmuştur. Adeta güve keleş gibi içini delik deşip edip bırakmıştır. Adam, ölümün bir tükeniş olduğunu söyler. Umudunun kalmaması ölümdür, tükeniştir. Ama Ratsun Usta'nın umudu ölümü ile ancak tükenecek gibidir.

Temalar

Sevgi ve Umut Öyküye göre her canlının kendine ait bir yarısı vardır. Mutlaka yeryüzünde var olan yarımızı bazen buluruz, bazen bulamadan ölebiliriz. Onu bulamamış olmak onun olmadığı anlamına gelmemektedir. Herkesin ait olabileceği birini ve kendisine ait olacak o kişiyi aradığını, ömrünü bu umutla geçirdiğini söylemektedir. Bu umudun kendisi yaşamdır. Bu umut tükendiğinde ise yaşam da tükenmektedir. Kimi zaman bulduğunu sandığımız kişi düş kırıklığı yaratıp bizi yaralayabilmektedir.

Ama Ratsun Usta gibi kişiler hem yaşlandığını reddedip hem umutlarını sürdürmeye devam edebilecektir. Böylece yaşam devam etmektedir.

KESİK EL KOLEKSİYONU

Öykü

Koleksiyonların değeri hakkında Adam, koleksiyon hastası biri olmadığını söyler. Yani ne bulursa onun koleksiyonunu yapmıyordur. Fakat çevresinde böyle tanıdıkları olduğunu belirtir. Koleksiyonun değerini onu yapan kişinin anlayacağını söyler. Çünkü resim ve pul gibi bazı koleksiyonların maddi değeri vardır ve başkaları da onları biriktirmektedir. Fakat peçete, kâğıt gibi bazı koleksiyonların koleksiyonu yapan dışında kimse için maddi veya manevi değeri söz konusu değildir. Hatta bazen peçete koleksiyonu yapan biri ölünce peçeteleri bir şeyi silmek için kullananlar çıkabilecektir. Ama örneğin kâğıtlar direkt çöpe atılacaktır. Kullanım amacı bile yoktur. Böyle birini tanıyordur. Tıraş bıçaklarının ambalaj kâğıtlarını biriktiriyordur. Ondan sonra kimse bu koleksiyonun yapan kişi gibi değerini bilmeyip direkt çöpe atacaktır.

Kadın külotları koleksiyonu Yazar koleksiyon konusunda takıntılı bazı tanıdıklarından bahseder. Bunlardan birisi birlikte olduğu kadınların külotunun koleksiyonunu yapıyordu. Her sınıftan kadınla birlikte oluyordu. Kadının külotunu alana kadar onunla birlikte oluyor, sonra bir daha onu görmüyordu. Adam, bunun biraz ahlak dışı bir koleksiyonculuk olduğunu kabul eder. Evinde biriktirdiği külotları asla yıkamıyor, olduğu gibi saklıyor, sergiliyordu. Hatta koca dairenin küçücük odasında yaşamak zorunda kalmıştı. Evine girildiğinde garip bir koku hissediliyordu.

Otellerden hırsızlık yapan arkadaş Başka bir varlıklı tanıdığı kaldığı otellerden çatal, bıçak, kaşık çalarak bunların koleksiyonunu yapıyordu. Bu kişinin hırsızlık hastalığı olduğunu sanmıyordu. Çünkü koleksiyonunu yaptığı bu eşyalar dışında bir şey aldığını görmemiş, duymamıştır. Koleksiyoncuların en büyük zevkinin biriktirdiklerini birilerine göstermek olduğunu söyler. Ama bu tanıdığı yaptığı bu koleksiyonu herkese gösteremiyor, utanıyordu. Ancak en yakın arkadaşlarına sergiliyordu. İçinde gümüş, altın çatal, bıçak bile vardı.

Kesik fotoğraflar koleksiyonu Koleksiyonu yapılan eşyanın bazen sadece onu yapan kişinin kurduğu ilişki ve bağ ile ilgili olduğunu söyler. Sadece biriktiren ona anlam yüklemiştir. Sinema biletleri, otobüs biletler, gittiği restoranların mendillerini biriktirenler bu duruma örnektir. Adam koleksiyon yapmaya otuz yaşından sonra başlamıştır. Adam kendi koleksiyonunun dünyanın en değerli koleksiyonu olduğunu söyler. Biricik ve tektir, değerini ancak o anlayacaktır. O öldükten sonra bir anlamı kalmayacaktır. Onu değerli yapan da adama göre budur. Bir bölümü sonrada kesilmiş fotoğrafların koleksiyonunu yapmaktadır. Böyle fotoğraflar bulması çok zordur. Kırk yıldan beri sadece yüz yirmi üç fotoğraf biriktirebilmiştir. Bu fotoğraflarda kadın erkek yan yanadır. Kadın veya erkek fotoğraftan kesilmiş, diğerinin omzunda ya da elinde sadece kesik bir el olarak kalmıştır. Koleksiyonunda kesilmiş kadın fotoğrafı sadece dört tanedir. Diğer tüm fotoğraflarda kesil el erkeğe aittir. Adamın anladığı daha çok kadınlar erkeklerden kurtulmak istiyordu.

Satıcının kurnazlığı Bir gün bir sergiye gitmiş, orada fotoğrafları merakla karıştırmıştır. Tam aradığı gibi bir fotoğraf bulmuştur. Gelinlikli bir kadın vardır. Kadın oturuyordu. Kadının omzunda kesik bir erkek eli vardır. Adam çok değerli bir şeyi bulmuş olmanın sevinci içerisindeydi. Satıcı ise onun bu durumunu fark etmiş, fotoğrafa çok yüksek değer biçmiştir. Adamın yanında para yoktur. Kendisine ayırmasını, ertesi gün alacağını söylemiştir. Ertesi gün ise satıcı fiyatı arttırmıştır. Adam ne kadar pazarlık yaparsa yapsın onun için değerini anladığından inmemiştir. Adamın koleksiyonundaki en değerli fotoğraf odur.

Kesilmiş düğün fotoğrafı Kendisi koleksiyon yapmaya nasıl başladığını anlatır. Yirmi yedi yaşındayken on yedi yaşında olan güzeller güzeli bir kızla evlenmiştir. Ona çok aşiktir. O güne dek hep bakire bir kızla evlenmek istemiştir. Bu isteğinin olması içinde o yaşına kadar kendisi de bakir kalmıştır. O kızı bulduğunda çok mutlu olmuştur. Bir gün karısı, annesinin yanına gitmiştir. Birkaç gün orada kalacaktır. Adam evde sıkılmış, kitapları karıştırmaya başlamıştır. Kitapların arasından kendisinin ve karısının düğün fotoğrafı düşmüştür. Fotoğrafta kendisinin kesildiğini, sadece elinin fotoğrafta kaldığını görmüş, hayal kırıklığına uğramıştır. Hemen evdeki her şeyi karıştırmaya, bir şey bulmaya çalışmıştır. Ama aradığı her eşyayı aynı şekilde yerine koyuyordu. Böylece karısı onun eşyaları karıştırdığını anlamayacaktır. Başka bir yerde de nişan fotoğraflarını görür. Orada da adamın olduğu bölüm kesilmiştir.

Adam evi terk eder Sabah olunca birkaç parça eşyasını alıp otele yerleşmiş, karısına boşanma davası açmıştır. O günden sonra eve gitmemiş, dava için bile karısının yüzünü görmemiştir. Kimseye nedenini de söylememiştir. Karısının ondan ayrılmak isteyerek fotoğraftan onu kesse bile elinin sıcaklığının hep omuzunda olacağını, asla silinmeyeceğini söyler. Adam da kesil elin acısını hep hissedecektir. İkisi de ayrılışlar da bu duygudan kurtulamayacaklardır. Bu başına gelenin dünyanın her yerinde birilerinin başına gelebileceğini biliyordur. Bu mantıkla nereye giderse gitsin böyle fotoğraflar arıyordur. Bulduğu kesik fotoğraflarda bunun bir kanıtıdır. Şimdilik koleksiyonunda yüz yirmi üç kesik el vardır. O kesik ellerde, kendi kesik elinin acısını duyuyordur.

Temalar

Travmalar, Anılar ve Bağ/Takıntı Koleksiyonların değeri onu yapan kişilerin yüklediği anlamlar ile ilişkilidir. Öyküye göre bazı koleksiyonlar maddi olarak herkes tarafından kabul edilebilir bir değere sahipken bazılarının maddi ve manevi değeri sadece onu yapan kişi için geçerlidir. Bu anlamda koleksiyonların değeri öznelidir. Kendine ait kesik fotoğraflar koleksiyonu da hayatında yaşadığı bir kırılma anında başlamıştır. Kesik fotoğrafların değeri sadece onun için biricik ve yüksektir. Duygular ve yaşanmışlıklar değeri belirlemekte, bu yüzden evrensel bir durumdan bahsedilememektedir.

Ayrılık Adam karısına çok aşıktır. Fakat tesadüfen karısının fotoğraflardan onun olduğu kısımları kestiğini görmesi onda hayal kırıklığı yaratmıştır. Karısından hiçbir şey açıklamadan ayrılan adamın yaşadığı ayrılık acısı onu kesik fotoğraflar toplamaya yönlendirmiştir. Ayrılıkların birey üzerindeki etkisi eşyalara yüklediği anlamlarda da ortaya çıkmaktadır. Adam dünyanın başka yerlerinde de insanların benzer durumlar yaşadığını belirterek benzer fotoğraflar toplamakta, ayrılığın, duyguların tüm insanlar için ortak olabildiğini vurgulamaktadır.

TUNUS GÖZLÜ KIZ

Öykü

Cennete giden yolculuk Bulutların üzerinde yürüyorlardır. Karşılıklı kızlar yer gösteriyorlardır. Adam elindeki biniş kartına ve koltuk numarasına bakar. Bulutlardan ve gökyüzünden başka bir şey görünmüyordur. Adam kızlara sorular sorar. Karşılıklı huriler olduklarını, yolculara eşlik ettiklerini söylerler. Cennete gidiyorlardır. Adam geri dönmek veya aktarma durumu olup olmadığını sorar. Ama olumsuz cevap alır. Yer gösterilen yerde oturduğun bulut koltuk şeklini alıyordur.

Tunus gözlü kız Adamın yanına oturduğu kız Tunus gözlü bir güzeldir. Çok güzel ve alımlı görünüyordur. Adam kızdan etkilendiği belli olmasın diye kitabını çıkarır ve okuyor gibi yapar. Kız da elindeki gazeteyi karıştırır. Bu kız yanında oldukça her yere gidebilecek gibi hissediyordur. Kız bir süre sonra çantasından dergi çıkarıp ona bakar. Konuşma fırsatı bulurlar. Kız sohbeti başlatır. Kızın on beş yıldır orada yaşadığını öğrenir. Güzel sanatlar fakültesinde öğrencidir. Doktora yapıyordur.

Adam yalan söyler Kız adama sorular sorar. Adam nedenini bilmez ama yalan söyler. Üç kızı olduğunu söyler ve kızların mesleklerini uydurur. Kendisinin de sirkte çalıştığını ve palyaço olduğunu anlatır. Kız çok şaşırır ve sevinir. Çocukluğundan beri palyaçoları çok seviyordu. Palyaçoların onu güldürdüğünü ve çok enerjik olduğunu söyler. Bir gün palyaço ile tanışmış, yüzünde boya olmadığına yaşlı göründüğünü görmüştür. Ama bu ona daha iyi gelmiştir. Hem yaşlı hem genç görünebiliyordur. Gözündeki boyadan yapılma gözyaşı da çok hoşuna gidiyordu.

Kız adamı tanımaz Kız gökyüzündeki renkleri, yıldızları gösterip güzelliği adamla paylaşmak ister gibidir. Adamın eline ve sonrasında omzuna dokunarak bunları gösterir. Adama adresini verir. İnene kadar elini tutar. Uçak iner, yerededirler. Adam kızı kaçırmamak için kızı yakın gitmeye çalışır. Pasaport denetim salonunda sırada ayrılırlar ama çıkınca kızı yakalar. Kız bavulunu alıp giderken kendisi ile vedalaşmayacak mı diye sorar. Kız onu tanımıyor gibidir. Ne sorduğunu anlamaz. Adam uçakta olanları, adres verdiğini söyler ama kız tedirgin biçimde ondan uzaklaşır. Hiç tanışmamışlar gibidir. Çıkışta da onu karşılayan kişi ile sarılır, öpüşür.

Adamın düşünceleri Adam şaşkınlık içindedir. Yaşadıklarını kafasında mı uydurdu diye düşünür. Kızın adresi yazdığı sayfayı bulmaya çalışır ve bulamaz. İçinden geçirdiklerini gerçek sanmıştır. Ama Tunus gözlü kıza neden palyaço olduğu yalanını söylemiştir. Bunu düşünür. Herkesin alt gözkapaklarında donmuş bir gözyaşı olduğunu, herkesin içinde bir parça palyaçoluk olduğunu, ondan o yalanı düşündüğünü söyler. Öykünün kapanış cümlesinde bu öykü için kıza teşekkür edilir. Bir öykü

değil bir uçak yolculuğu boyunca ona dünyaları verdiğini söyler. Cennet diye çıkılan her dünya yolculuğunun sonu cehennem çıksa bile teşekkür ediyordur.

Temalar

Hayal kırıklığı/Aşk ve Umut Hayal ve gerçek olanların birbirine geçtiği ve belirsizlerin olduğu bir öyküdür. Adam kısa bir uçak yolculuğunda gördüğü bir kızdı dolay hayaller kurmuştur. Kurduğu hayal ona kısa süreli bile olsa mutluluk, umut vermiş, yalnızlığını unutturmuştur. İyi hissettiren, umut veren, mutlu eden her yolculuk, her kişi için hayal kırıklığı veya acı ile biten sonlara değer olacağı anlatılmaktadır.

HERYERDE YALNIZLIĞIM VAR

Öykü

Kadın hakkında Kadın otuz dokuz yaşındadır. On beş yıldır ailesinden ayrı yaşıyordu. Çalışıyor, kazanıyordu. Bağımsız bir kadındır. O yaşına dek genç ve yakışıklı erkeklerden hiç hoşlanmadığını söyler. İlgisini çekmiyorlardı. Hep daha yaşlı erkeklerle birlikte olmuştur. On altı yaşında ilk aşık olduğu erkek ellili yaşlarda, evli ve çocukludur. Çok kültürlüdür. Yaşından dolayı onu ciddiye alıp kendine yaklaştırmıyordu ama kadın ona çok tutkundu. Sonraki aşkları da böyle kendinden büyüklere olmuştur.

Kadının sevgili tercihleri Kendinden yaşça çok büyük kişilerden hoşlanmasının nedenini babası olarak düşünmüştü. O doğduğunda babası altmışlı yaşlardadır. İlkokula başladığında da ölmüştür. Fakat kendisi gibi yaşlı erkeklerle ilişki yaşayan arkadaşının babası orta yaşlıdır ve hala hayattadır. Durumun sadece bununla ilgili olmadığını söyler. Bir teorisi de yaşlı erkeklerin genç kadınlara hep nazik, ilgili, saygılı davranması, onların kıymetini bilmeleridir. Yaşlı olan erkekler, sevgililerine kendi arkadaşlarına davranır gibi davranıyorlardır.

Kadının son sevgilisi Kadının yedi yıldır kendisinden otuz dört yaş büyük bir sevgilisi vardır. Üç yazdır birlikte deniz kenarına tatile gidiyorlardır. Haftanın iki günü de gelip onda kalıyordu. Onu çok seviyordu. Konuştuğu zaman çok coşkuludur. Konuştuğunda adeta gençleşiyor gibidir. Sustuğunda yaşı büyüyor gibidir. Onunla evlenemeyeceğini, zaten evli gibi olduklarını düşünür. Bağımsız bir kızdır ama ailesi o yaşına kadar bir sürü kısmetini istemediğini, kala kala yaşlı bir adama mı kaldığını düşünecektir. Onlarla arası bozulsun istemiyordu. Ama yedi yıldır zaten ona evlenme teklif etmemiştir. Kadın, bunun nedenini anlamıyordu. Cinsel hayatları da güzeldir.

Adamla ilgili gizem Yedi yıldır birlikte olmalarına rağmen sevgilisinin evini hiç görmemiştir. Onu evine davet etmemiştir. O da gururuna yedirip nedenini soramıyordu. Ama konuşmalardan, ortak çevrelerden edindiği bilgilerle hayatında başka bir kadın olmadığı ve evli olmadığını, eşcinsel bir ilişkisi de olmadığını anlamıştır. Aslında onu o kadar çok seviyordu ki ondan ayrılmamak için sebepler bu olsa bile göz yumacak haldedir. Evde bir sürü hayvan veya yatalak annesi mi var diye düşünür. Merakı gittikçe artar.

Kadın, adamla yüzleşir Bir gün tüm cesaretini toplayıp, içkinin de verdiği rahatlama ile onu neden hiç evine götürmediğini söyler. Adam, daha önce evine götürdüğü sevgililerinin evini gördükten sonra ondan ayrıldığını belirtir. Kadını hepsinden daha çok sevdiği için bunun olmasını istemiyordu. Onsuz olmaya dayanamayacaktır. Kadın bunun sebebinin anlayamaz ve merakı gittikçe artar. Ne olursa olsun onu bırakmayacağını söyler. Adamın evde tüm zamanını ayırdığı ve herkesten gizlediği diğer işinin ne olduğunu öğrenmek için ısrar eder. Adam bir tür yontuculuk olduğunu söyler. Yıllardır bir tek yontu üzerinde çalışıyordu. Dünyada eşi ve benzeri yoktur. İlk kendi yaptığını, biraz resim biraz heykel biraz müzik biraz şiir gibi bir şey olduğunu söyler. Kadın bir türlü ne olduğunu anlayamaz.

Adam evini göstermeyi kabul eder Kadın niçin onu başkalarına göstermediğini sorar. Başkasının anlamayacağını, sevmeyeceğini, söyler. Ayrıca onu çok seviyor ve herkesten kıskanıyordu. Kadın sonunda onu kendisine göstermezse ondan ayrılacağını söyler. Aslında yalandır. Onu bırakamayacaktır. Adam fark etmediğini, zaten evine gelince ondan ayrılacağını bildiğini söyler. Onu evine götürmeyi kabul eder.

Adamın yalnızlığı Müstakil bir evdir. Bakımsız, ağaçlarla dolu bir bahçe içindedir. Eve girdiklerinde adam çay hazırlamak için mutfığa gider. Kadın da izin alarak evi dolaşır. Orta sınıf bir aydının evinden farkı yoktur. Benzer mobilyalar, kitaplar ve her odada çalışma masası ilk dikkatini çekenlerdir. Sıradan

görülyordur. Kadın bahsettiği yontun nerede olduğunu sorar. Adam her yerde olduğunu söyler. Görünmeyeceğini, bahsettiği şeyin yalnızlığı olduğunu anlatır. Her gün daha da güzelleştirmeye çalıştığı yalnızlığını başka kimseyle bölüşmek istemediğini belirtir. Adam coşku ile anlatıyordur. Bu evdeki yalnızlığının altmış yıldır çalışıp dininerek kendini yaratmıştır. Onu yalnızlığından daha çok seven kimse olmadığını söyler. Sevdığı ve sevildiğini sandığı zamanlar terk edildiğinde ona sığınmıştır. Yalnızlığı onu hep bir anne gibi korumuştur.

Kadının duyguları değişir Adamın yalnızlığından canlı gibi bahsetmesi kadını ürkütür. Yalnızlığını ondan çok mu sevdiğini sorar. Adam yalan söylemeyeceğini, yalnızlığını daha çok sevdiğini söyler. Genç olsaydı yalnızlığını bırakıp onunla gidebilecektir. Sonrada işler kötü gittiğinde tekrar yalnızlığına sığınmak zorunda kalacağını bilmiyordur. Ama artık deneye deneye ona sığınmak zoruna kalacağını biliyordur.

Kadın, adamdan ayrılır Kız kırık bir sesle gitmek ister. Adamın onu götürme teklifini reddeder. İçinde bir şeyler soğumuştur. Hayatında başka kadın olsa, eşcinsel olsa daha iyi hissedecektir, devam edebilecektir. Ama onu yalnızlığı ile paylaşmaya razı olamıyordur. Çünkü o bütünüyle yalnızdır. Arabada giderken çok ağlar. Eve gidince kendisi ile yüzleşir ve adamı arar, onu çok sevdiğini ama devam edemeyeceğini söyler. Adamın sesi de ağlamaklıdır. Böyle olacağını bildiğini belirtir. Kadın o günden sonra yalnızlığını durmadan güzelleştirmeye çalışır. Bir daha onunla hiç görüşmemiştir. Ama onu hala çok seviyordur. Adam, onun paylaşılmaz yalnızlığıdır.

Temalar

Aşk/Yalnızlık Aşk duygusu ne kadar coşkulu, olağan üstü, mutluluk verici de olsa her aşk bitebilmektedir. İnsana geriye yalnızlığı kalmakta, kendi yalnızlığı ile acılara dayanmaktadır. Adam yaşı ilerledikçe insana her seferinde kalanın yalnızlık olduğunu anlamıştır. Adam yalnızlığını, üç dünyasını öyle büyütür ki kimliğinin ve yaşamının ayrılmaz bir parçası haline gelir. Yalnızlık bir sığınak, koruma alanı gibidir. Her şeyin geçici insanın kendi kendine kalabilmesi, yalnızlığı ile mutlu olabilmesi hali kalıcıdır. İnsanın iç dünyası bazen aşktan bile daha güçlü ve vazgeçilmez olabilmektedir.

BİR ESKİ YAŞAM MARATONCUSUNUN SEVİ MOLASI

Öykü

En yalnız anlar Adam kendi kendine soruyor, kendi kendisi yanıtlıyordur. İnsanın ne zaman en yalnız anı olduğunu sorgular. Kendisini birkaç farklı cevap verir. Genellikle ölürken diye cevaplar önce. Sonra daha yalnız anları düşünür. Kalabalık önünde coşku ile alkışlandığı anları söyler. Çünkü aynı kalabalık hoşuna gitmediği şeyler söylerse boğazına yapışacaktır. Bir sonrakinde yaratırken insanın yalnız olduğunu söyler. En sonunda ise en yalnız anı yaşam maratoncularının yaşadığına karar verir. Yaşam maratoncuları ölene dek kendi yalnızlığını yaşıyordur.

Yemeğe hazırlık Kendisi de bir yaşam maratoncusudur. Kendine hiç mola verip vermediğini sorar. Arada bir sevi molası verdiği belirterek cevaplar. Yine bir sevi molası vermek üzeredir. Akşam bir yemeğe davetlidir. On bir kişi olacaklardır. İkisi kadındır. Hazırlanır. Tıraş olurken yanlışlıkla yüzünü keser, kanını zor durdurur. Böyle anlarda hep benzer durumları yaşıyordur.

Ulaşılmaz olanın çekiciliği Gittiğinde kadını görür. Kadın ıslık ıslık parlıyordur. Etrafına ışık saçıyor gibidir. Yemek yerler, içki içerler. İçtikçe keyiflenirler. Kadınlı sohbet ederler, gülüşürler. Birbirlerinden etkilenmişlerdir. İkisi içinde benzer olan bir durum vardır. Erişilmez olan çekici geliyor, ne zaman erişilebilir olursa duygular değişiyordur. Örneğin kadın gençken, evli ve çocuklu adama aşıktır. Daha genç kızlığına yeni adım atıyordur. Adam onu çocuk yerine koyuyordur. Ciddiye almıyordur. Genç kız için adam ulaşılabilir oldukça onun için çıldırıyordur. Şimdi ise adam kızın tutkunu olmuştur. Ama kız adama erişince onun sıradanlığını, çirkin yanlarını görüp soğumuştur.

Adam ve kadının uyumu Yemekte ikisi arasında uyum olur. Sürekli her şeye gülerler. Bir erkek ve bir kadın bu şekilde sürekli gülüyor, keyifli vakit geçiriyorsa birbirinden etkilendikleri bellidir. Adam bu genç ve güzel kadının son sevi molası olduğunu düşünür. İkisi arasındaki dil uyumludur. Adam bulut dediğinde kadın da bulut diyor, adam kuş dediğinde kadın da kuş diyor. Halbuki önceki sevelerinde adam kuş dediğinde kadın çiçek diyor. İkisi de öyle mutlu ve sarhoştur ki. Aynı şeyleri düşünüp aynı şeyleri söylüyorlardı.

Adamın şaşkınlığı Öpüşürler, yakınlaşırlar. Ertesi günde buluşurlar. Birlikte masal dünyasında yaşıyor gibi günler geçirirler. Adam bir gün kadını sevdiği kadar başka kimseyi sevmediğini söyler. Klasik bir söylem olduğunu biliyordur ama öyle hissediyordur. Kadın, her son sevinin öyle sanıldığını söyler. Adam şaşkınlık geçirir. Adamın kastettiği bundan sonra ondan daha büyük sevgileri olmayacağı anlamındadır. Ama kadın her son sevinin kendinden öncekilerden büyük olduğunu sanıldığını kastetmiştir. Adam anlar ki kendisi çiçek derken kadın da çiçek diyor ama çiçek deyince adam karanfil, kadın gülü kastediyordur.

Adam ve kadın ayrılır Kadın anlar ki erişilmez sandığı adam da sıradandır. Adam görür ki erişilmez sandığı kadın da erişilebilirdir. Artık birbirlerini eskisi gibi görmüyorlardır. Adam kadına yine koşmalıyım der. Adamın yaşam maratoncusu olduğunu bilmeyen kadın nereye diye sorar. Son durağına olduğunu söyler. Geciktiği için zamanı kapatması gerekiyordur. Hızlanmalıdır. Adam şimdi evinde, yine ayna karşısında tıraş olurken yeni bir sevi molasına hazırlanıyordu.

Temalar

Aşk/Yalnızlık Aşkın her seferinde insana farklıymış gibi hissettirmesi ama sonunda her aşkın aynı yere varması hali anlatılmaktadır. İnsan aşık olduğunda karşısındaki gizemli, erişilmez ve kusursuz görebilmektedir. Fakat zaman geçtikçe insan sandığı kişi ile birlikte olmadığı, yaşananları bambaşka bir coşku ile değerlendirdiğini anlamaktadır. Öyküye göre aşk geçicidir. İnsanın yaşamında, yalnızlığında verdiği molalardır.

HER GECE AYNI CİNAYET

Öykü

Her gece kurulan cinayet hayali Adam her gece uyumadan önce öfkeli olduğu adamı makinalı tüfekle kurşuna diziyordu. Eğer bunu hayalinde yapmazsa asla uyuyamıyordu. Her gece bu şekilde adamı kurşuna dizip, delik deşik edip öldürdükten sonra rahatlıyor ve uykuya dalabiliyordu. Bu adam onu aşağılamış bir adamdır ve bu aşağılanmanın verdiği utançtan kurtulamıyordu. Her gece isteyerek bu cinayeti işlemiyordu. Böyle bir adam değildir. Askerde bile atış taliminde korkudan gözlerini kapatıp atış yapıyor ve hiç isabet ettiremiyordu. Tavuğu kesen birini bile izleyebilecek biri değildir. Ama ne kadar uğraşsa da her gece bu cinayeti işlemekten uyuyamadığı için kendisine yenik düşüyordu.

Aşağılanmanın verdiği utanç Gerçekten cinayeti işleme olanağı olsa kesin onu öldüreceğini söylüyordu. Ama ilk önce korkudan bunu yapamayacağını, sonra cinayeti işlese bile yakalanmamayı başaramayacağını söyler. Ama tüm bunları yapsa bile cinayeti neden işlediğini sorarlarsa aşağılandığını söylemek ve anlatmak zorunda kalmak onun için ölmekten beterdir. Nasıl aşağılandığını açıklamak kendisini bir kez daha aşağılamak olacaktır. Şu an zaten adamın onu nasıl aşağılandığını birine anlatma ihtimalinden çok korkuyordu. En büyük korkusudur.

Gözaltında on beş gün Bir gün gözaltına alınmıştır. Neden gözaltına alındığını kendisi de bilmiyordu. Hatta alanlarda on beş gün boyunca onu neden tutukladıklarını anlamak için sorgulamışlar ama bir şey bulamayınca on beş gün sonunda bırakmışlardır. Ailesi, ortadan kaybolunca tüm karakollara onu sormuşlar ama sıkı yönetim dönemi bir iz bulamamışlardır. On beş gün sonra çıkınca ailesi, çocukları şok olmuşlardır. Nerede olduğunu, nasıl olduğunu öğrenmeye çalışmışlardır. Ama herkese sadece hiç diyor, yanlış anlaşılma diye geçiştiriyordu. Ama o günden sonra bir daha asla eskisi gibi devingen, canlı biri olmamıştır. Birisi işkence yaptılar mı diye sorunca tepki gösterip reddediyordu. Herkes de bir şeyler olduğunu anlıyordu.

Gözaltı sonrası olanlar Orada geçen on beş gününü yaşanmamış saymak, unutmak istiyordu. Ama olmuyordu. Her gece o cinayeti işleyerek unutmamasını imkansızlaştırıyordu. Karısı bambaşka bir insan olduğunu söylüyordu. Haklı olduğunu biliyordu. Gözaltından sonra eve geldiği ilk gün aşağılanmanın verdiği pislikten kurtulmak için iyice yıkanmıştır. Ama pislendiği hissinden kurtulamamış, içine işlediğini anlamıştır. Bu pislikle karısına dokunamayacak gibi hissetmiştir. Halbuki onu çok özlemiştir. Ama o gün ayrı yatmak istediğini söylemiştir. Karısı çok üzülmüştür biliyordu, hala da gizliden kırgındır. Artık ilişkileri eskisi gibi değildir. İçine kapanmıştır. Uyuşmuş gibidir. İçindeki sadece kan arıtıyor gibi her akşam cinayet işlemek zorunda kalıyordu.

Uyumak için kurulan düşler Önceleri uyumakta zorluk çektiğinde futbolcu olduğunu, goller attığını hayal ediyor, uyuyakalıyordu. Hatta gözaltında tutulduğu gecelerde de bu şekilde uyumuştur. Çocukken de güzel top oynamadığı için arkadaşları onu futbol oyununa almıyor, oda kendini çok iyi bir

topçu olarak hayal ederek uyuyakalıyordur. Ama artık bu işe yaramıyordur. Cinayet işlemekten geriliminden kurtulamıyordur. Aslında o katil olacak adam değildir. Ama her akşam düşünde bile cinayet işlemek ona dokunuyordur.

Ölüm haberi Bir gün bu adamın öldüğünü gazetede ki haberlerden ilanlardan görmüştür. O kadar mutlu olmuştur ki. Artık onu her gece düşlerinde öldürmek zorunda kalmayacaktır. Eskisi gibi biri olabilecektir. Ama düşündüğü gibi olmamıştır. O gece yine ne yapsa uyuyamamıştır. En sonunda sabah karşı ölmüş bir insanı diriltir, kurşuna dizip öldürür. Sonra rahatlayarak uykuya dalabilir. Her gece artık ölmüş bir insanı diriltip sonra kana boğarak öldürüyordur. O adam bunu hak eden biridir ama kendisi cinayet işleyip katil olmayı hak edecek bir şey yapmamıştır. Onu aşağılamasından daha büyük kötülüğü yaşarken her akşam düşlerinde onu öldürerek cinayet işlemek zorunda bırakması olduğunu söyler. Aşağılanma öyle derindir ki ölüm bile yok edemiyordur. Adam artık bu cinayetten tek kurtuluş yolunun kendi ölümü olduğunu düşünür. O öldükten sonra adamı geceleri düşlerinde öldürmek zorunda olacak birileri var mı diye düşünür.

Temalar

Şiddet, Travma ve Dönüşüm Haksız yere gözaltına alınan ve gözaltına aşağılanarak işkence gören adam bir daha asla eskisi gibi olamamaktadır. Yaşadıkları her gece yeniden zihninde bir cinayet işlemesine, ancak bu şekilde uykuya dalma olanağı bulmasına sebep olmaktadır. Olmadığı birine dönüşmek yaşadığı aşağılanmadan daha fazla kötüdür. İşkence, aşağılanma insan ruhunda derin yaralar açmaktadır. Bu yaraların sebep olduğu travma bireylerin kişiliğini, kimliğini, ilişkilerini ve hayata olan duygularını değiştirmektedir. Bireyi yalnızlaştırmakta ve çevresine karşı yabancılaştırmaktadır.

ÇOK GÜZEL ŞEYLER OLDU...

Öykü

Yaşlı adam hakkında Adam ailesine ve kendisine göre en tehlikeli yaştadır. Babasının o yaşta ölmüştür. Kimse itiraf etmez ama onu evde yalnız bırakmamaya, evde yalnız kalırsa tüm ihtiyaçlarını yakınına koymaya özen gösteriyorlardır. Ev düz ayak değildir. Çekme katı vardır. Tuvalet bir katta, adamın odası diğer kattadır. Adam odasını değiştirmeyi kabul etmiyordu. Ona yardım edilince kızıyor, kendi işlerini kendisi halletmek istiyordu. Banyoya girince kapıyı kilitlememesi söylenince dinlemiyordu. Huysuz bir ihtiyar olmuştur, yaşlandığı gerçeği ile yüzleşmek istemiyordu.

Banyodaki kaza O gün banyodadır. Banyodan birinin kayınca çıkardığı gürültü gelir. Kapı kilitlidir. Kapıyı açamayınca hızla kırarlar. Adam küvetin içinde, başı çarpmış şekilde baygın yatıyordu. Çıplaktır ve üzerine kaynar su akıyordu. Hızlıca onu oradan alıp, içeriye hazırladıkları yere yatırır. Hemen bir doktoru ararlar. Herkes panik haledir.

Adamın hissettikleri O an adam konuşulanları parça parça duyuyordu. Ama hareket edemiyor, gözlerini açamıyordu. Sıcak suyu hissetmemiştir. Bedeni ona ait değil gibidir. Ruha inanmıyordu ama o an ruhun gerçek olduğunu inanmaya başlar. Ölmenin böyle bir şey mi olduğunu düşünür. Sesleri parça parça duyarken birden kendini çok önceden uçakla bir seyahatinde gördüğü bulutun içinde bulur. Orada sorgu melekleri olduğunu söylediği kızlar vardır. Kızlar buluttan elbiseler giymiş gibidir. Kiminin bacağı, kiminin sırtı, kiminin göğsü, kiminin kolu görünüyordu. Diğer yerleri hep buluttur. Bazen tamamen buluta dönüyorlar, bazen ortaya çıkıyorlardır. Yer çekimsiz ortamdadırlar.

En büyük aşkın anısı Adam öldüm mü diye sorunca anlamadın mı diye yanıtlarlar. Adama dünyada yaşadığı en güzel zamanını düşünüp onu anlatmasını isterler. Adam birden sorulunca karar veremez. Sonra büyük aşkını hatırlar. Bir davettedirler. Oraya onun için gitmiştir. Erken ayrılmışlardır. Her zamanki mekanlarına gitmişlerdir. Deniz kenarında, açık havada oturmuşlardır. Sık sık kadını öpmüştür. Öpmelere doyamıyordu. Kadın ona ilk aşkını sormuştur. İlk değil ama onu ilk etkileyen aşkını anlatmıştır. Sonu acıklıdır. Kadın ağlamıştır. Yağmur başlamıştır. Masayı sundurmanın altına çekmişlerdir.

Yağmurun altındaki gece Adam sıranın kadında olduğunu söyler. O da ilk aşkını anlatır. Başka bir ülkeye, teyzesinin yanına gitmiştir. On yedi yaşındadır. Bir film rejisörüdür. İlk aşkı odur. Hala mektuplaşıyorlardır. Adam kıskanır ve bunu gizleyemez. Kadın adamı öper. Yağmur dinince kalkarlar. Yürüyerek giderler. Kadın o günün geç saati şehirden ayrılacaktır. Çok seyrek görüşebiliyorlardır. Yağmur tekrar şiddetlenir. Artık ıslanmamış bir yerleri kalmamıştır. Kuytu bir yere giderler. O yağmurda

ve karanlıkta kimse onları görmeyecektir. Bunun rahatlığı ile uzanırlar. Cennette gibidirler. Adam ilk aşkının o olduğunu söyler. Suların içindedirler.

Adam kendine gelir Bu arada doktor gelmiştir. Nabzına bakılıyordu. İğne yapılır. Gözlerini gülerek açar. Somurtkan ve aksi bir adamdır. İlk kez onu gülerken görüyorlardır. Herkes sevinçle çıplak atar. Yaşlı adamı gülerek gölünce ne oldu diye sorarlar. Çok güzel bir şey oldu der ama hiçbir zaman en olduğunu söylemez. Onu yalnız bırakmalarını ister. Odada yalnızken gözlerini kapatır ve gülümser. Belki yine o ana dönmeyi umuyordur.

Temalar

Yaşlılık/Ölüm Yaşlılık çoğu insan için kabul edilmesi zor bir olgu olabilmektedir. Öyküdeki karakter yaşlılığı kabul etmekte zorlanmakta ve bu duygularla baş etmeye çalışırken hayatı çevresine de kendisine de zorlaştırmaktadır. Fakat yaşlılığın yalnızca bedensel bir olgu olmadığı insanların yaşamışlıkları, anıları ve duyguları ile yaşamaya devam ettiği vurgulamaktadır. Kaza anında adamın ölüme yaklaşması, ölüme en yakın anında en büyük aşkının anıları ile mutluluğu tekrar bulması, yıllar sonra gülümsemeye başlaması bunu göstermektedir.

SIRÇA YÜZÜK KIRIKLARI

Öykü

Adamın endişesi Adam ölümünü düşünür. Öldükten sonra onun için çok değerli olan ama ondan başka kimsenin değerini anlamayacağı eşyalarını düşünür. Başkaları için oper çöpten ibaret olacak, arkasından alay edeceklerdir. Bu duruma düşmek istemiyordur. Kimse onu anlamayacak, eşyalarına değer vermeyecektir. Halbuki başkaları için değersiz görünen bu eşyaların hep bir anısı vardır. Birisi bir tutam saç, birisi küçük bir kalem, toka, şarap lekeli bir mendil, tren biletleri, fotoğraflar, sırça yüzük kırıkları, kırık ve kullanılmış bir sabun, kitap arasındaki çiçekler, notlar onun için paha biçilemezdir. Hepsini sevgilileri ile yaşadığı anlardan kalan, o anların değer ve yaşamışlık kattığı eşyalardır. Hepsini ayrı ayrı kutularda, özel yerlerde saklıyordu. Gümüş veya altın süslemeli kutular, deri ciltler, süslü işlemeli deri kap, oymalı bir kutu saklama yeri oluyordu.

Eşyaları yakma kararı Kendisinden sonra bunların değeri bilinmeyeceği için kimseye bırakmak istemez. Onların hepsini kendisi yakmaya karar verir. Ölmeden önce yakacak ve çok değerli ve süslü bir vazoun içinde küllerini saklayacaktır. Öldükten sonra yakınları küllerin neye ait olduğunu bilemeyeceklerdir. Ama ölmeden, yaşarken bunları yakmaya kalbi dayanmayacaktır. Öleceğini anladığında yapabilecektir. Fakat ölümün buna izin verip vermeyeceğini, aniden onu bulup bulmayacağını bilmiyordu.

Sevgilisinin evi Bir zamanlar bir sevgilisi vardır. Bir zamandır birlikte dirler ve onun yaşadığı şehre gitmiştir. İlk kez evine gidecektir. Çok heyecanlıdır. Evine gittiğinde onu çok sıcak karşılar. Fakat yemeği dışarıda yiyeceklerini öğrenince çok bozulur. O, sevgilisinin mutfağını, tabağını, eşyalarını nasıl kullandığını görmek istiyordu. Ama sevgilisi yatak odasını, mutfağını görmesini istemez. Bir tek tuvaleti kullanmasına izin verir. Tuvalet banyo bir aradadır. Adam sabunlarına, havlusuna ve şampuanlarına bakar.

Kadının değişen evi Aradan yıllar geçmiştir. Şimdi kadınla yine birlikte dir. Kadın, adamın evine gelmesi için sürekli üsteliyordu. Eskidense evini görmesine izin vermiyordu. Yemeği bile dışarıda yemişlerdir o gün. Şimdi ise tam tersidir. Çünkü artık kadın gösterilmeye değer sandığı eşyaları olduğunu düşünüyordu. Zenginlerin yaşadığı bölgede çok iyi dayalı döşeli bir evde yaşamaktadır. Evinde gittiği ülkedeki antikacıardan topladığı eşyalar vardır. Hepsini uyumla döşenmiştir. Kadın güzel evini güzellikten anlayan herkese göstermek istiyordu. Özellikle eskiden üç odalı apartman dairesine gelip yatak odasını görmek isteyen eski sevgilisine. Adam o zaman bir şeyi daha anlar. Önceden kadına hediye ettiği eşyaları kullanmadığını, bazen teşekkür etmeye bile değer görmediğini söyler. Şimdi anlıyordu ki o herkesin beğendiği şeylerden nefret eden, eski değeri olanları sevebilen incelikli bir hanımefendidir.

Adamın mektubu Adam sevgilisine mektup yazar. Sonunda evini görebildiğini söyler. Çok incelikli, güzel bir evi olduğunu, güle güle oturmasını söyler. Ama herkesin evindeki eşyalardan daha değerli eşyalar dünyanın her yerindeki müzelerde vardır. Onlardan daha değerli eşyaları olmayacaktır. Adam, kendisinin sırf kullandığı için, kendi anlayabildiği değeri olan eşyaları sevdiğini, kadın gibi

düşünmediğini söyler. Müzelerin herkes için olduğunu ama onun müzesinin tek kişilik, sadece kendisi için olduğunu söyler. Kadına sevgilerini ileterek mektubunu bitirir.

Temalar

Zenginlik/Geçmiş ve Anılar Yaşadığı anılarla ilgili eşyalar adam için en değerli varlıklarıdır. Sevgilisi için ise maddi değeri yüksek ve seçkin parçalar değerlidir. Öyküde iki karakterin farklılığı üzerinden bir anlatım söz konusudur. Adam için onun tüm aşklarının, anılarının, unutmak istemediği anların sembolü, maddi değeri olmayan eşyalar çok değerlidir. Ama kırık yüzük, lekeli mendil, sabun veya kalem gibi eşyaların maddi değeri olmadığı gibi değerini de ancak yaşayanın kendisinin anlayabileceği vurgulanmaktadır. Sevgilisinin düşüncelerinin aksine gerçek değer ve zenginliğin bu olduğunu savunmaktadır. Maddi değeri olan eşyaların her zaman daha da değerlisi vardır. Ama insanın kendi anıları kendisine göre biricik ve paha biçilemezdir. Gerçek zenginlik yaşanmışlıklar ve bireyin onlara yüklediği anlamlardır.

Ölüm Ölüm fikri öykünün başkarakterinde endişeye neden olmaktadır. Çünkü yaşadığı anıların, aşkların sembolü olan biriktirdiği eşyalar tek zenginliğidir. Kendisinden sonra kimsenin değerini anlayamayacağı bu eşyaların göreceği muameleye katlanamıyordur. Yaşarken onları yok etme fikri de onu için çok zordur. Bu yönü ile öykü, ölümün insanı geride bırakacakları ve unutulma düşüncesi ile yüzleştirdiğini anlatmaktadır.

BANA BONCUK DERDİ

Öykü

Boncuk'un halleri Kalabalık Bir kentin işlek caddesinin daracık yan sokaklarında karşılıklı küçük meyhaneler vardır. İçerisinde yalnızca birkaç masaya yer vardır. İnsanlar sıkışık sıkışık vakit geçirebiliyordur. O meyhanelerdeki daimî müşteriler Boncuk diye seslendikleri kadını tanıyorlardır. Ellilerinde veya yetmişlerinde gibidir. O kadar yıpranmış görünüyor ki elli yaşında olup yetmiş yaşında mı görüldüğü anlaşılamıyordur. Perişan vaziyeti vardır. Gündüzleri hiç görünmez, akşamları meyhanede ortaya çıkıyordu. Yalnız girdiği meyhanede ise hiç yalnız kalmıyordu. Geçmişinden kalmış tek bir anısı vardır. Hep o anıyı anlatmakta, onun içinde yaşamaktadır. Meyhanedeki erkekler hep başına toplanıp onu dinlemektedir. Doğru mu yalan mı söylediğinden emin olamamaktadırlar.

Boncuk'un anısı Anlatırken hep benzer şekilde söze başlıyordu. Çok ayrıntı veriyordu. Onu alaya alan ya da anlattıklarına inanmayan olursa o kadın gidip yerine hiç duyulmamış küfürler eden bambaşka bir kadın geliyordu. O yüzden ondan biraz çekinmektedirler. Anlattığı anısı yıllar öncesine dayanmaktadır. Şu anda da çok ünlü olan bir adam ile olan gönül ilişkisidir.

Ünlü adamın aşkı O yirmi dört yaşındayken adam altmış sekiz yaşındadır. Adam evlidir. Ona aşık olmuştur. Ama Boncuk hiçbir zaman ona âşık olmadığını, adamın tek taraflı ona ilgi gösterdiğini söylemektedir. Onunla beraber yaşamak istediğini söyleyince adamı reddetmiştir. Fakat babası, abisi tarafından eve geliş gidişlerinde dayak yediği, hayatına karışıldığı, annesinden destek görmediği için adamın teklifini mecburen kabul etmiştir. Kadın, adamı bir türlü kabul edememesinin nedeninin bu zorunlu durum olduğunu düşünmektedir. Ama gençken bunun farkında değildir. Adam yaşlı olduğu için içinin almadığını sanıyordu.

Herkesin ona Boncuk deyişi Adam üstüne çok düşüyordu. Haftada iki gün onun yanında kalıyordu. Ne zaman geleceği de belli olmuyordu. Geldiğinde kapıyı kadın açınca dünyalar onun oluyor, elindeki çiçeği bile bırakmadan kadını kucaklıyordu. Ona Boncuğum diyordu. Boncuk, adamın evdeki alışkanlıklarını anlatır. Her bir detaya yer verir. Meyhanedekiler de yıllardır adamın ona seslendiği adı ile Boncuk diyorlardır. Arada bir ona Boncuğum diyenlerde çıkıyordu.

Boncuk'un adama karşı tavrı Bazen adam geldiğinde evde olmadığını, hatta çok geç geldiğini, bazen de gelmediğini anlatır. Yine de adam hiç bozuntuya vermiyor, onu sıcak bir karşılama ile karşılıyordu. Adam ona sıcak davrandıkça, Boncuk inadına somurtuyordu. Belki de suçluluktan olduğunu düşünüyordu. Her gelişinde çiçek ve kadının sevdiği çikolata kaplı badem ya da fındık getiriyordu. Boncuk ne zaman eve geç gelse o gelene kadar adamın kitap okuduğunu anlıyordu. Eğer onunla birlikte olmak istemezse arkasını döndüğünü, adamın da onu zorlamadığını, dokunmadığını söylüyordu. Adam onu değiştirmek istiyor, ona kitaplar öneriyor, onu konserlere ve tiyatroya götürüyordu. Ama Boncuk değişmek istemiyordu. Ama yavaş yavaş değiştiğini de görüyordu. Adam evdeyken bazen onu bırakıp başkaları ile görüşmeye gidiyordu. Adam bunu bilse

de bir şey demiyordur. En çok da cinsellik konusunda anlaşıyorlardır. Adam yaşına rağmen çok isteklidir. O ise tam tersi isteksizdir. Adam doktora görünmesini istiyordur. Ama kadın bunu reddediyordur. Kendinden memnun olduğunu söylüyordur.

Boncuk'un bitmeyen anlatışları Boncuk'un bütün yaşamı boyunca övünebileceği tek olay bu ünlü adamın onun her kapisine dayandığı, onu çok sevdiği ama Boncuk 'un onu hiç sevmemiş olmasıdır. Yitik zamanı yeniden ele geçirmek istemiyor, bu yitik zamanla övünmek istiyordur. Şimdi beğenmedikleri Boncuk 'un bir zamanlar kim tarafından çılgınca sevildiğini ve onun sevgisini karşılıksız bıraktığını duyurmak istiyordur. Meyhanedekiler anlattıkları ile ilgilenmemeye başlarsa yakındaki başka bir meyhaneye gidip orada anlatmaya devam ediyor, arada kendi kendine de mırıldanarak anlatıyordu.

Boncuk terkedilir Adamın birlikte yaşama teklifini mecburiyetten teklif edip onu bir aracı olarak kullanmak istiyordur. Belli bir zaman için onun kurtarıcısı olacak, ilk fırsatta şanslı bir aktarım yapacaktır. Ama hiç beklemediği anda adam onu bırakmış, bir daha da yüzünü görmemiştir. Çekilmez bir insan olduğunu biliyordu ama onun böyle yapmasını da beklemiyordu.

Gazetedeki ölüm haberi Bir gün meyhaneye girince ona gazetedeki adamla ilgili haberi gösterirler. Adam ölmüştür. Boncuk donup kalır ve meyhaneden ayrılır. Ayrılırken adamın hayatındaki en önemli olayın kendisi olduğunu söyler. O günden sonra kimseye o anısını anlatmamaya başlar. Meyhanedekiler ona yine Boncuk diye seslenir ama o adamla ilgili de bir şey sormaz. Boncuk herkesin saygı duyduğu biri olarak meyhanedeki günlerine devam etmiştir.

Temalar

Yalnızlık/Kimlik ve Anılar Kendisine Boncuk adı ile seslenilen, meyhanedeki kadının hayatta tutunduğu hiçbir şeyi kalmadığı, sefalet içinde ve boş vermişlikle yaşadığı anlaşılmaktadır. Boncuk mutsuz, yalnız bir kadındır. Anlatılabilecek ve kimliğini ortaya koyabileceği tek anısı çok ünlü olan adamın, yıllar önce ona tek taraflı olan aşkı ve düşkünlüğüdür. Kendisini değerli hissettiren tek unsur bu anıdır. Boncuk karakteri ailesi ile şiddet gördüğü, mutsuz bir hayat içindedir. Mecburiyetler kendinden yaşlı ve ünlü olan adamın aşkına sığınmasına ve onun imkanları ile ayrı bir eve çıkmasına sebep olmuştur. Bu mecburiyete rağmen, onun çaresizliğinden yararlandığını içten içe hissettiği adamın aşkına karşılık vermemiş olmak onun tek gururu gibidir. Bazen insanın varlığını ve kimliğini sürdürmesi geçmişte yaşanan tek bir anıya tutunarak gerçekleşebilmektedir.

BİL BAKALIM BEN KİMİM

Öykü

Doktorun umutsuz konuşması Yaşlı doktor hastanın odasından çıkar. Hastanın özel hemşiresi hala odadadır. Hastanın yakınları kapı önünde doktorun etrafını sarar. Doktor umudun olmadığını belli edecek şekilde ellerini iki yana açarak yakınlarla üzgün şekilde bakar. Yakınları hiç umut yok mu diye sorduğunda bazen tıbbın da çaresiz kaldığını söyler. Artık yapacak bir şey yoktur. Her şey hasta ile ilgilidir.

Yaşlı adamın durumu Yaşlı adam ateşler içindedir. Gerçekle imgeler arasında gidip geliyordu. Ama hala imgeleri ve rüyaları ayırt edebildiği için bilincinin kapanmadığını anlıyordu. Çocukluğundaki bir anıyı hatırlar. Üzerinden onca yıl geçmiştir ve o ana kadar hiç aklından geçmemiştir. Bunun bilinçaltında kalmış olmasına ve o kadar yıl sonra birdenbire hatırlamasına şaşırır.

Çocukluk anısı Küçükken babası onu kendi berberine götürüyordu. Bir süre sonra kendi başına gitmeye alışmıştır. Berberi gitmeyi seviyordu. Çünkü saçları kesilirken orada duvara asılmış, renkli olarak basılmış bir resimleri izlemeyi çok seviyordu. Uzun uzun gözlerini ayırmadan özellikle içlerinden birine bakıyordu.

Berberdeki resim Resimde salt kum görünüyordu. Her yanı kumdur. Berber koltuğunda oturup resmi seyrederken resimde görünmeyen güneşi duyumsuyordu. Ressamın usta olduğunu, resimde görünmeyen güneşi resme bakana hissettirebiliyor diye düşünüyordu. Resmin sağ alt köşesinde portatif bir şezlong ve üzerinde bir adam vardır. Sırtı resme bakana dönüktür. Çıplak adamın gölgeleri resmin bir bölümüne uzanmıştır. Şezlonga asılı havlular kumlara değiyordu. Adam havlu varsa göl, havuz, deniz gibi bir su da olabileceğini düşünür. Ama resmi seyrederken bunu hiç duyumsamamıştır.

O zaman ressamın güneşi tasarladığı gibi bir su tasarlamadığını belirtir. Resimdeki çöl masmavidir. Şezlongdaki çıplak adam olmasa gökyüzü mü, deniz mi, çöl mü olduğu belli değildir.

Adamın imgeleri Adam birden kendini o resmin içinde bulur. Çıplak şekilde şezlongdadır. Bir süre sonra iki el gözlerini kapatır. Kadının memeleri vücuduna değer. Adamın içi gıdıklanır. Kadının da çıplak olduğunu düşünür. Kadın “Bil bakalım ben kimim?” der ve adama kadının sesi tanıdık gelir. Eski sevgilisinin sesidir. O olduğuna emin gibidir ama acele etmek istemez. Biraz daha konuşturup sestem emin olmak ister. Fakat kadın her konuştuğunda başka bir sevgilisinin sesi olduğuna emin olur. Her seferinde fikrini değiştirir. Sesinden hangi sevgilisi olduğu sanıyorsa onun ile ilişkisini, ilişkilerinin neden bittiğini ve nasıl tanıştıklarını düşünüyordur. En sonunda anlar ki o kadının sesinde bir zamanlar sevdiği bütün kadınların sesi vardır. En iyisi ayağa kalkıp ellerini tutup öyle kadını tanımak diye düşünür ve iki elini tutup ayağa kalkar.

Adam kendine gelir Gerçekte ise başucundaki hemşirenin ellerini tutar ve kendine çeker. Onu öper. Hemşire sevinçle yakınlarının yanına gider. Herkes adamın ölüm haberini vereceğini zannederken hemşire olanları anlatır. Hepsi hastanın yanına gider. Hasta uyuyordu. Yüzünde gülümseme vardır. Hepsi sessizce odadan çıkar. Hemşire orada kalır. Hastanın kollarını ovmaya başlar. Adam gözlerini açar ve onu sesinden nasıl da tanıdığını söyler ve gülümser. Hemşire ne demek istediğini anlamaz ama yine de sevinir.

Temalar

Ölüm/Anılar ve Bellek Ölüm ile yüz yüze geldiğinde insanın zihninden geçen ve bazen kendisinin bile hatırlamadığı küçük ama güçlü anılar vurgulanmaktadır. Adam ölümüne en yaklaştığı an geçmiş anıları ile yeniden yüzleşir ve yaşamını yeniden anlamlandırır. Sevdiği tüm kadınlar tek bir bedende ve tek bir seste birleşir. Aslında hepsi onun bir parçasıdır. İnsanın kurduğu duygusal bağlar ve anılar yıllar geçse de belleğinde yaşamaya devam etmekte, ölüm karşısında varlığını korumaya yardım etmektedir.

ÖLÜM MELEĞİM

Öykü

Adamın biriken işleri Bir uluslararası bilimsel örgütün sorumlularındandır. Yetkisi de vardır. Bu yetki ve sorumlu olma durumunu büyük fedakarlıklar, uzun çalışmalar ve emekler sonucu elde ettiğini söyler. Bu uğurda karısı bile onu terk etmiştir. Hayatında hep iş olduğunu, ona yer olmadığını söylemiş ve ondan ayrılmıştır. Adam durmadan artan bir ivme ile çalışmayı adet edinmiştir. Adam gittikçe artan çalışma ivmesi yanında daha fazla iş yükü edinerek daha da sorumluluğunu arttırıyordu. İşlerin onsuz yürüyemeyecek hale getiriyor ama bu yüzden kendine çıkardığı iş yükleri altında eziliyordu. İşleri durmadan yarına bırakarak adeta borçlanıyordu. Bu onda huzursuzluğa da neden oluyordu. Biriken ve yarına kalan işleri biraz daha çabuk bitirmek için daha fazla çalıştıkça kendini mekanikleşmiş gibi hissediyordu.

Uluslararası toplantı Birikmiş bunca işi varken Chuliada'ki uluslararası toplantıya katılma önerisini de reddetmemiştir. İşleri bayağı aksayacaktır ama işlerinin çokluğundan yakınmak da gizliden gizliye hoşuna gidiyordu. Ayrıca beş günlük programın son iki günü gezi ve eğlence için ayrılmıştır. Görevlerinden sıyrılıp dinlenmeyi de amaçlıyordu.

Motova'daki toplantı Lüks bir otelde kalacaktır. Bu kentte ilk gidişidir. Oradaki üçüncü günün akşamı örgütünden telgraf alır. Mortova'daki toplantıya katılması isteniyordur. Defteri hep toplantılar, planlar, iş ile ilgili randevularla doludur. Ucu ucuna uçağa yetişir ve toplantının olacağı yere gider. Toplantının öğleden önceki bölümüne çok yorgun ve uykusuz katılır. Konuşmaları, tartışmaları izleyemiyor, dikkatini toplayamıyordu. Başkanlık kuruluna seçilenlerin adı okunur. Adamında adı vardır. Ayağa kalkar. Sahneye yürüyeceğine ters yöne gider. Asansörle aşağı iner. Dışarı çıkmak üzeredir ki adının anons edildiğini duyar. Toplantıdan çağrıldığını düşünür. Anons edilen yere gider. Ama kendisine bir not bırakıldığı söylenir.

Bırakılan not Notta onu bulmak için sürekli olduğu yerlere geldiğini ama hiç yerinde durmadığı için onunla bir türlü görüşemediğini söylüyordu. Gittiği yerleri sayıyordu. Adam kendisinin nerede olduğunu böyle bilinmesine şaşırırdı. Kendi ismini de ölüm meleğinin diyerek belirtmişti. Yarın akşam oraya geleceğini, bu sefer bir yere ayrılmamasını söylemişti.

Adam sarhoş olur Adam meleklerle inanmıyordu. Ama bu ölüm meleği zihnini, kurcalamıştır. Otelden çıkar. O günü kendine izinli sayar. Kafasına estiği gibi gezer, tozar, içki içer, boş boş takılır. Sarhoş halde taksi ile otele gelir. Resepsiyonist ona bir not verir. Notu buruşturur ve cebine koyar. Odasına zar zor çıkar. Buruşturduğu kâğıda bakar ki yine ölüm meleğinden not gelmiştir. Bulunduğu yerden zamanından önce ayrılmamasını, onu bulamadığını söylüyordu. Toplantıda olmadığından onu bulamamıştır.

Azrail arar Adam Mortova'dan döneli bir hafta olmamıştır. Evine bir telefon gelir. Ölüm meleği arıyordur. Çok yumuşak bir kadın sesidir. Bu ses tonu adamdaki ön yargıyı kırar. Onun Azrail olduğuna inanmıyordu ama içi içini de yiyordu. Şimdi yanına geleceğini, evinden ayrılmamasını söyler. Adam tam evden çıkıp gidecekken asansörde karşılaşırlar. Kadın çok güzel ve alımlıdır. Onu eve davet etmek zorunda kalır.

Ölüm meleği evine gelir Kadına içki ikram eder. Kadın ısrarla onun Azrail'i olduğunu söyler. Adam inanmaz ama bir taraftan da ürker. Kadın herkesin ayrı bir Azrail'i olduğunu, erkeklerin kadın, kadınların ise erkek Azrail'i olduğunu söyler. Ölüm geldiğinde onun için en çekici görünen kadın nasılsa öyle görünüyordu. Adam gerçekten de kadının tam hayallerindeki kadın olduğunu fark eder. Sesi de yüzü de yaşı da davranışları da her şeyi özlediği gibidir. Ölüm meleği, adama aşık olduğu tüm kadınları tarif eder. Hepsinin kendisi olduğunu, onu nasıl görmek isterse öyle göründüğünü, her yaşında farklı biri olarak geldiğini söyler. Adamın bütün geçmişini bildiği için kadının ölüm meleği olduğuna inanmaya başlar.

Adam ve meleğin yaklaşması Ölüm meleği adama yaklaşır. Canını almayacağını, kendisinin canını ona vereceğini söyler. Onu isteyip istemediği sorar. Adam istediğini söyler. Bunun onun sonu olacağını söyler. Adam yine de sevişmeye karşı koyamaz. Sevişmenin doruğundayken kollarının arasında son soluğunu verecektir. Adam sevişmeye başlarken korkuyla ellerini çeker ama ölüm meleği onu kendine çeker ve sıkı sıkı sarılır.

Adam uykudan uyanır O sırada adam uyanır. Hepsinin rüya olduğunu görür. Büyük konferans salonundadırlar. Bildirisini okuması için simi söylenir. Yorgun şekilde kalkar ve kaç gündür çalıştığı bildirisi sunar. Makine gibi çalışmaya devam edeceğini düşünür. Ölüm meleği canını alana kadar bu böyle devam edecektir.

Temalar

Yaşam ve Ölüm Adam işkoliktir. Evliliği bile buz yüzden bitmiştir. Her geçen gün daha fazla sorumluluk yüklenerek kendisini daha fazla çalışmak zorunda bırakması aynı zamanda adamın vazgeçilmez olma isteği ile ilişkilendirilmiştir. Yetiştiremediği ve her gün bir sonraki güne bırakmak zorunda kaldığı işler karşısında zamanın sınırlılığı vurgulanır. Ölüm kendisinden kaçılmaz ve buluşulması ertelenemez bir gerçektir. İnsana çok yakındır. İnsanın yaşamını sadece işle ve sorumluluklarla doldurması yaşamayı ertelemesidir.

KENDİSİNE YAŞAM UYDURAN KADIN

Öykü

Nedret hakkında Adam, Nedret adında bir kızdan bahseder. Abanoz sokağın en lüks genelevinde çalışmaya başladığında adını Birsene çevirmiştir. Çünkü o sıralar Birsene adı moda olmuştur. Adam sonra kızla ilk tanıştığı zamanları ve hikayesini anlatmaya başlar. Onu tanıdığından on sekiz yaşında olduğunu söylüyordu. Ama kız on beş yaşlarında görünüyordu. Yalan söylediği bellidir. Nüfus kâğıdı yoktur. Vücudu gelişmiş değildir ama bir kadınsı çekicilik vardır. İstiklal Caddesi'nde o zamanlar sabaha kadar açık çayevleri vardır. Bu çayevlerine genelevde çalışan ve müşteri bulmaya çalışan kızlar geliyordu. Bazen ahlak zabıtası buraları basıyor ve kızları fişlemek için götürüyorlardı.

Nedret ile tanışma Bir gün çayevinde bir kadının yanında küçük bir kız görür. On beş yaşlarında görünüyordu. Kıyafeti eskidir, saçları karmakarışık ve kirlidir. Yanında oturduğu kadın bulduğu kişi ile gidince kız başka kadının yanına gidip oturuyor, orada bekliyordu. O gün ahlak zabıtası baskın yapınca o küçük kız da oradadır. Kadın, ahlak zabıtası kız da götürmesin diye acele ile adamın masasına kız oturtur. Onu tanımıyor gibi zabıtalarla gider. Adam da bozuntuya vermez. Hatta anlaşılmasını diye çay ve pasta sipariş eder. Kız yemeyeceğini söylese de adam durumu anlaşılmasını diye olduğunu söyler.

Adam reddedilir O gün adam kıza ilgisi varmış gibi davranmaz, kızı kendi haline bırakır. Sonra anlar ki kızın gidecek evi yoktur. Giden kadınla kalıyordur. Adam, kızı evine davet eder. Kız kabul eder ama onunla birlikte olmayacağını söyler. Adam şaşırır. Giderken kız, adamın koluna girer. Adam bir evin kiralık küçük odasında kalıyordur. Kıza çay ikram eder. Adı Nedret'tir. Kız geçmişinden anılar ve ailesini anlatmaya başlar. Bir süre sonra adam, kıza yakınlaşmaya çalışır ama kız kabul etmez. Adam nedenini sorunca da ne olur diyerek geçirir. Adam sadece o gecelik istemediğini düşünür.

Nedret'in anlattıkları Nedret, babasının sert bir albay olduğundan, annesini çok sıkıtiğundan bahsetmiştir. Hatta annesinin piyano çalmayı çok sevdiğini ama babasının piyano çalmayı ona yasakladığını, bir zaman sonra da piyanoyu kırdığını söyler. Kardeşleri olduğunu da ekler. Adam kanepede, kız yataкта uyur. Adam sabah giderken kıza ailesinin adresini sorar. Kız önce vermek istemez. Sonra bir adres paylaşır. Akşam döndüğünde evde değildir. Evi toplamış, temizlemiş, gitmiştir.

Adam alınır Adam kızın verdiği adrese gider. Ama öyle bir adres olmadığını, kandırıldığını görür. Hem kızar hem kırılır. Adam bazı günler çayevine gidince yine onunla karşılaşır ama kırıgı olduğundan yüz vermez. Ama onunla da konuşmak ister. Nedret yanına gelir. O akşam onunla gelip gelemeyeceğini sorar. Ne zaman isterse ona gelebileceğini söyler. Birlikte çıkarlar. Önce bir yerde içki içip bir şeyler yerler. Gittiklerinde sarhoşlardır.

Nedret adamı yine reddeder Adam, Nedret'ı yakınlaşmaya çalışır ama yine reddedilir. Neden reddettiğini anlamıyordu. Beklentisini normal karşılamasını bekliyordu. Kız ağlar, onun diğerlerinden farkı olması gerektiğini söyler. Yanında durduğu kadın ona yol yordam gösteriyor, ona sahip çıkıyordu. Kimseyi sevmemesini, kimsenin sevgisine kanmamasını söylemiştir. Yaşamının güvencesi için güzelliğini akıllıca kullanmasını tembihlemiştir.

Nedret'in ailesi Nedret geçmişini, ailesini, evini ayrıntılı biçimde anlatır. Anlattığı ayrıntılarla adam adeta her şeyi görmüş gibi oluyordu. Ama lise sondan ayrıldığına, on sekiz yaşında olduğuna inanmak zordur. Babasının annesini çok kıskandığını, taşrada yaşarlarken annesinin piyano öğrenmek istemesi sonucu ona yaşlı bir hoca bulduğunu söylemiştir. Kadının o hocyyla kendisini aldattığını iddia edip adamı dövmüş, kadına piyanoyu yasaklamıştır. Hatta nedret doğduğunda onun piyano hocasının çocuğu olduğundan şüphelenmektedir.

Adam ve Nedret arasındaki ilişki Adam ve Nedret o günde birlikte olmazlar. Fakat başka zamanlarda, nadiren görüşmeye başlarlar. Adam Nedret'i seviyor ama onun gibi birini başka türlü sevmeyi kabul etmediğinden farklı davranıyordu. Nedret ise onu sevdiğini itiraf etmiştir. Zamanla birlikte de olmaya başlamışlardır. Ama hiçbir zaman düzenli görüşmemişlerdir. Adam, Nedret'in hikayesini ve ailesini çok merak ediyordu. Bir buluşmasında çantasını karıştırmış ve İzmir'de bir adres bulmuştur. Oradaki arkadaşına adreste albayın mı yaşadığını, Nedret diye bir kıızı olup olmadığını öğrenmesini istemiştir. Arkadaşı araştırmıştır. Albay orada yaşıyordu. Nedret diye çirkin bir kıızı vardır ve hala onunla yaşıyordu.

Nedret'in gerçek hikayesi Adam, başka bir buluşmada kızın çantasından vesikalık fotoğrafını alır. Yıllık izninde o adrese gider ve iyice hikâyeyi ortaya çıkarmaya karar verir. Komşulara, çevreye sorup soruşturur. Fotoğrafı gösterir. Anlar ki Nedret'in asıl adı Gülfidan'dır. Albayın eşi onu evlatlık almış, adını da Mualla olarak değiştirmiştir. Babası hapishanede bir alkolik, annesi de kötü yola düşmüş, evine gelmeyen bir kadındır. Abisi de serseridir. Kızın küçük yaşlarda abisinin ve babasının istismarına maruz kaldığı, babası hapse girince kimsesiz kalınca albayın karısının onu evlatlık aldığını öğrenmiştir. Albayın oğlu ev Nedret adında çok çirkin ve zeki olmayan bir kıızı vardır. İlk önce kız okula kaldığı sınıftan devam ettirilmişti. Çok başarılıdır. Albayın kıızı da hep sınıfta kalmış, onunla aynı sınıfta okumaya başlamıştır. Bir süre sonra Mualla'nın güzelliği ve başarısı kıskançlık sebebi olmuş ve ortaokulda onu okula göndermemeye başlamışlardır.

Nedret'in yaşadığı istismar Bu sırada kız hem albay hem oğlu tarafından istismar edilmeye başlanmıştır. Albayın karısı rahmini aldırıldığından kocasının başkası ile birlikte olmasını normal karşılıyordu. Hatta evin erkeklerinin bu ihtiyaçlarını dışarıda tanımadıkları kadınlarla görmesinden evdeki kıza görmesini yeğliyorlardı. Kızın bakire olmadığının anlaşılması da içlerini rahatlatıyordu. Evin oğlu kız ile yaşadıklarını mahallenin yeni yetme delikanlılarına anlatınca Mualla onlar tarafından da rahatsız edilmeye başlamıştır. Onunla alay ediyorlar, laf atıyorlardı. Evden kaçmaktan başka çaresi kalmamıştır.

Gerçekler anlaşılır Adam, Nedret'in neden yalan söylediğini, neden cinsellikten nefret ettiğini anlar. Öğrendiklerini hiçbir zaman kızın yüzüne vurmaz. Çünkü geçmişinden kurtulmak için kendine uydurduğu bir geçmiş yazdığını fark eder. Hatta bazı detaylar albaylarla da ilgili değildir. Bulunduğu

ortamda anlatılan hikayeler, bir yerde gördüğü bir eşya onun geçmişinin parçası olmuştur. Piyano olayı albaylarla ilgili değil, eve gelen bir misafirin anlattığı hikâye ile ilgilidir.

Zaman geçtikçe yaşana değişim Adam Nedret'e çok üzülür. Ama onun için elinden de bir şey gelmez. Her görüştüklerinden Nedret biraz daha büyüyor, değişiyordur. Yaptığı işten nefret ediyordur. Hayali biriktirdiği parayla kendine ev almaktır. Adamın tayini taşraya çıkar. Yıllarca görüşmezler. Geldiğinde arar, soruşturur onu bulur. Başka bir adamla aynı evi paylaştığını anlar. Birlikte gezerler, yerler, içerler. Her seferinde yine geleceğini söyler. Ama buna kendisi de inanmaz. Her seferinde aralarındaki uçurum artar. Birkaç yıl ara ile onu buluyor ama gördüğünde on yaş birden yaşlanmış bir kadınla karşılaşılıyordu. Onun sonuna doğru gittiğini anlıyordu. Ona öğütler verse de elinden başka bir şey gelmiyor, kızın da onu dinlemeyeceğini biliyordu.

Nedret tanınmaz hale gelir Taşra da evlenir. Nedret'i unuttur. Uzun süre aklına gelmez. İstanbul yakınlarına yine tayini çıkar. Uzun bir zaman sonra yine onun izini bulur. Daha da kötüleşmiştir. Gördüğü yıllarda neredeyse alkolik olmak üzeredir. En son gördüğünde eroine başlamıştır. Evi de kendisinin değildir. Başka bir adam kiralamıştır. Artık ondan geçtiğini, sonunu merak ettiği için devam ettiğini, sonunu bildiğini söylüyordur. Bu son gördüğünde ise tanımakta zorlanmıştır. Çok kötüleşmiştir. Onu bulduğu genelev en kötü genelevdir. Adam onu orada bulunca için için ağlar. Adam tekrar görüşürüz diyerek oradan ayrılır ama bir daha gitmeyecektir. İçin için ona çok üzülür. Onu bir daha görmez ama taşra genelevlerine gidip geldiğini, birkaç kez hastanelik olduğunu duyar. O günden sonra Nedret onda anı olarak kalır. İlk tanıştıkları hallerindeki gibi.

Nedret'in ölümü Bir gün caddede yürürken bir kadın ona selam verir. Nedret'in ilk zamanlar yanında dolaştığı kadındır. Nedret'in uzun zamandır hastanede olduğunu söyler. Adam gitmeyecektir ama dayanamaz. Çiçek alıp gider. Gittiğinde gördüğü kişiyi tanıyamaz. Kulağını ağzına yaklaştırarak ancak onu duyabiliyordu. Çıkınca ailesinin yanına gitmeye karar verdiğini, ailesinin onu affedip affetmeyeceğini söylüyordur. Adam uydurduğu hikâyeye kendisini bu denli inandırmasına şaşırır. Adama onu için ailesinin yanına gidip onu affedip affetmeyeceklerini öğrenmesini ister. Adam kabul eder. Oyunu sürdürür. Onu üzmemek istemez. Adam tekrar gelmek niyetiyle oradan ayrılır. Birkaç gün sonra hastaneyi aradığında öldüğünü öğrenir. Çoktan ölmüş ve gömülmüştür bile.

Temalar

Travmalar, Yoksulluk ve Çaresizlik Nedret takma adını kullanarak kendisine yeni bir kimlik yaratan karakter yoksulluk, istismar, şiddet ve sevgisizlik ile büyümüştür. Küçük yaşta maruz kaldıkları onun evden kaçmasına ve hayat kadını olarak yaşamasına sebep olmuştur. Yaşadığı travmalarla baş edebilmek için bambaşka bir geçmiş uydurmuştur. Sonraları kendisi de bu yalana inanmaya başlamıştır. Fakat yoksulluk, toplumsal dışlanmışlık, travmalar ve sevgisizlik beraberinde çaresizlik getirmektedir. Nedret'in bağımlılıklarla, yoksullukla devam eden yaşamı onu giderek daha umutsuz, mutsuz ve tükenmiş bir hayata sürüklemiştir.

HER İNSAN BİR DÜŞ KIRIKLIĞIDIR

Öykü

Adamın evliliği Adam ve karısı sürekli tartışıyorlardır. On yedi yıllık evlidirler. Adam, karısının onu ve onun da karısını aldattığını boşandıktan on üç yıl sonra sevgilisi Melusin sayesinde öğrendiğini söyler. Aslında kastettiği her insanın iki farklı kişiliği olduğudur. Karısına yansıttığı imgesi ile imgesine hiç benzemeyen kendisi vardır. Aynı durum karısı içinde geçerlidir. Kendi imgeleri ile birbirlerine ihanet etmişlerdir. Bu gerçeği kabullenmek adam için sarsıcı olmuştur.

Yeni bir aşk Karısı ile tartışmadıkları an yoktur. Artık geçinemedikleri son dönemde Melusin ile tanışmıştır. Ona âşık olmuştur. Melusin ona dinginlik veriyordur. Onu sımsıcak, güzel, ince, gencecik bir kadın olarak tarif ediyordur. Melusin de Dagon'un aşkını karşılıksız bırakmamıştır. Bu yüzden ilişkileri on üç sürmüştür. Ama ikisinin aşkı birbirinden farklıdır. Dagon çılgınca, coşku ile âşıktır. Karısı ile evlendiklerinde de aşk evliliği yapmıştır. Melusin ise çılgınca bir aşk hiçbir zaman hissetmemiştir. Akıl ve hesap kadınıdır. Dünyanın merkezinde kendisi vardır. Dagon, Melusin'i nasıl görmek istiyorsa öyle görüyordur. Ama Melusin onu olduğu gibi görüyordur. Adamın her davranışını saçma bulması bundandır.

Melusin'in değişken ruh hali Melusin Ege'de, Dagon Fenike'de yaşıyordu. Sürekli yan yana değillerdir. Dagon, Melusin'e uzun uzun aşk mektupları yazıyordu. Kadın ise ilk mektuba uzun ve

güzel sözlerle bir yanıt yazsa da diğer mektuplara yanıt vermemiştir. Gündelik hayatını yazmaktan hoşlanmadığını, zamanı olmadığını söylüyor, bahane uyduruyordur. İşin aslı ise Melusin'in duyguları ve davranışları bazen tamamen değişiyordur. Bir an geliyor Dagon'a yoğun duygular hissediyordur. Ona yakın davranıyor, öpüyor, ona güzel sözler söylüyordur. Ama ertesi gün veya başka bir an soğuk bir kadın oluyordur. Sanki yeni tanışmışlarda tanıştığı kişiden hoşlanmamış gibi davranıyor, Dagon'u kendine bile fazla yaklaştırmıyor, davranışlarını ve sözlerini saçma buluyordur.

Melusin'in ilişkiye bakışı Dagon aslında Melusin'in yakınlık duyacağı bir insan değildir. Beğeni düzeyi çok yüksek, seçkin bir kadındır. Dagon'a ilgi duyuyordur ama bir yaşamı onunla paylaşmak istemiyordur. Ama ondan da kopamıyor, zaman zaman onunla birlikte olmaktan keyif alıyordu. Onun hep saçmaladığını, herkesin kullandığı kalıp sözleri kullandığını düşünüyordur. Bundan tiksiniyordu. Ama bir derinliği olduğunu da kabule diyordu. Yaşı olmasa, genç onunla evlenir miydi diye düşünüyordur. Eskiden bu soruya evet cevabını veriyordu kendi kendine ama artık olmayacağını biliyordu. Ortak yanları yoktur. Hem de o Fenikeli'dir. Bir yabancılık oluyordu. Diğer Fenikeliler gibidir. İlk zamanlar Dagon onu kendi tekeline almak istemiş ama sürekli birlikte olamayacaklarını anlayınca kabul etmek zorunda kalmıştır. Onu kışkırttığını anlıyordu.

Dagon'un ayrılık kararı Dagon, Melusin'deki bu değişimleri fark ediyordu. Kendisine soğuk davrandığında, kırıcı konuştuğunda belli etmese de çok bozuluyor, dünyası başına yıkılıyordu. Aşkını coşkulu yaşadığı gibi hayal kırıklığını da uçlarda yaşıyordu. Ama Melusin bir sonraki görüşmede veya telefon konuşmasında çok sıcak, yakın davrandığında dünyalar onun oluyor, her şeyi unutuyordu. Bir bakıyor dünyanın en tatlı sevgilisi, bir bakıyor yabancı biri oluyordu. Oadaki gelgitlerin sebebini adam hiç anlamıyordu. Dayanılmaz bir işkence oluyor, kendi gözünde aşağılandığını hissediyordu. Böyle zamanlarda kadınla ilişkisini hemen kesip oradan gitmeyi istiyor ama böyle bir kabalığı ona yapamayacağını biliyordu. Melusin'i başka hiçbir kadını sevmeyi istemediği gibi seviyordu. Ama bu durum ona ilişkisini kesmesi gerektiğini düşündürüyordu. Bu kararı tam aldığı anda Melusin yine sıcak, tatlı bir sevgili oluyor ve kararını uygulayamıyordu.

Dagon'un düş kırıklığı Dagon, Melusin'den kesin ayrılmaya karar verir. Böyle devam edemeyecektir. Fakat o buluşmalarında o kadar iyi anlaşır ki. Tıpkı ilk tanıştığı gün gibi yansıtır ona imgesini. Onu bu denli seven, bu denli sıcak Melusin'den ayrılamayacaktır. Üç saat sonra uçağa binecektir. Birbirlerine sokularak, birbirlerini öperek havaalanına giderler. Birbirlerinden ayrılırken hiç doyamadan birbirlerini öperler. Adamın kadının ona yansıttığı imgesiyle ayrılığı böyle olur. Anlar ki Melusin onun hem vazgeçilmesi hem de düş kırıklığıdır.

Temalar

Aşk ve Hayal kırıklığı Herkesin karakteri farklıdır. Bu yüzden aşkı da farklı şekilde yaşayabilmektedir. Ama genelde aşkın insanın karşısındaki kişiyi olduğu gibi görmesine engel olduğu, zihninde olmasını istediği kişinin imgesine dönüştürdüğü anlatılmaktadır. Fakat zamanla bu imge ile gerçek kişi arasındaki farklılık çatışmalara neden olabilmektedir. İnsan çoğu zaman zihnindeki imgeye bağlı olduğu için gerçeklerle yüzleşerek hayal kırıklığı yaşamaktadır.